

- Fiil meydana gelirken fail veya mefulün halini/durumunu gösteren mansup isimdir.
- Hal Türkçedeki durum zarfı karşılığıdır.
- Hal fiile sorulan “nasıl” ? sorusunun cevabıdır.
- Halin kendisiyle ilgili olduğu fail veya mefule hal sahibi صَاحِبُ الْحَالِ veya ذُو الْحَالِ denir.
- Hal cümlelerinde müzekker/müennes, müfred/müsenna/cemi uyumu vardır.

Aşağıdaki örneklerde hal failin durumunu gösterir.

Adam yürüyerek geldi	جَاءَ الرَّجُلُ مَاشِيًا
Çocuk sevinerek gitti	ذَهَبَ الْوَلَدُ مَسْرُورًا
Çocuk gülerek geldi	حَضَرَ الطِّفْلُ ضَاحِكًا
Öğrenci oturarak okudu	قَرَأَ الطَّالِبُ جَالِسًا
Kız çocuğu gülerek geldi	حَضَرَتِ الطِّفْلَةُ ضَاحِكَةً
Öğrenci ödevi dinç olarak yaptı	عَمِلَ التِّلْمِيزُ الْوَاجِبَ نَشِيطًا
Ayakta iken su ime	لَا تَشْرَبُ الْمَاءَ قَائِمًا

Aşağıdaki örneklerde hal mefulun durumunu gösterir.

Adam yemeği sıcak olarak yedi	أَكَلَ الرَّجُلُ الطَّعَامَ حَارًّا
Kız çocuğu suyu soğuk olarak içti	شَرِبَتِ الطِّفْلَةُ الْمَاءَ بَارِدًا
Kız çocuğu yemeği sıcak olarak yedi	أَكَلَتِ الطِّفْلَةُ الطَّعَامَ حَارًّا

- Hal ; müfred nekra bir kelimeden ibaret olduğu gibi, isim cümlesi, fiil cümlesi, cer mecrur, Zarf mazruf da olabilir.

➤ İsim cümlesi olarak hal

Adam eve yorgun olarak döndü	عَادَ الرَّجُلُ إِلَى الْبَيْتِ وَهُوَ مُتْعَبٌ
Öğretmen sınıfa güler yüzlü olarak girdi	دَخَلَ الْمُعَلِّمُ الصَّفَّ وَهُوَ مُتَبَسِّمٌ
Misafir yemeği sessiz yedi	أَكَلَ الضَّيْفُ الطَّعَامَ وَهُوَ سَاكِتٌ

رَجَعَ ابْنِي مِنَ الْمَدْرَسَةِ وَهُوَ مَسْرُورٌ
دَخَلَتِ الْمُعَلِّمَةُ الصَّفَّ وَهِيَ مُتَبَسِّمَةٌ
بَايَانُ مِيسَافِرٍ يَمَعُغِي سَاسِيزِصَ يَدي
رَجَعَتِ ابْنَتِي مِنَ الْمَدْرَسَةِ وَهِيَ مَسْرُورَةٌ
أَيَاكْتَا إِيَكِن سُو إِصِمَ
أَيَاكْتَا إِيَكِن سُو إِصِمَ لَا تُشْرَبِ الْمَاءَ وَأَنْتَ قَائِمٌ
لَا تُشْرَبِي الْمَاءَ وَأَنْتِ قَائِمَةٌ

➤ Fiil cümlesi olarak hal

إِسْتَيْقَظَ الْإِمَامُ وَلَمْ تَطْلُعِ الشَّمْسُ
قَامَ أَحْمَدُ مِنْ مَقْعَدِهِ وَيَجْلِسُ الْآخَرُونَ
أَدَامِي گَليَورِ اولْدُغُ هَالِدَ گُردُومُ
رَأَيْتُ الرَّجُلَ يَحْضُرُ

➤ Cer mecrur olarak hal

سَافَرِ الرَّجُلُ فِي تَعَبٍ
تَتَاوَلْتُ الْفُطُورَ فِي فَرَحٍ
إِشْجِي دِيَنُصْ هَالِدَ صَالِشْتِي
أَدَامُ يَورْغُونُ هَالِدَ يَولْجُولُكُ يَافْتِي

➤ Zarf mazruf olarak hal

رَأَيْتُ صَدِيقِي تَحْتَ الشَّجَرَةِ
مَيَّزْتُ صَوْتَ صَدِيقِي خَلْفَ الْبَابِ
أَركَادَاشِيْمِي أَغَاصِيْنِ اَلْتِيْنِدا گُردُومُ
كَپَينِيْنِ اَركَاسِيْنِدا اَركَادَاشِيْمِيْنِ سَسينِي فَارَكَتْتِيْمُ

➤ Hal cümlesinde hal ve sahibul halarasında müsenna uyumu vardır.

ذَهَبَ الرَّجُلَانِ مَسْرُورَيْنِ
حَضَرَ الطَّالِبَانِ مُتَعَبَيْنِ
ذَهَبَتِ الْمَرْأَتَانِ مَسْرُورَتَيْنِ
حَضَرَتِ الطَّالِبَتَانِ مُتَعَبَتَيْنِ
قَرَأَ الْوَلَدَانِ جَالِسَيْنِ
قَرَأَتِ ابْنَتَانِ جَالِسَتَيْنِ
İki adam sevinerek gitti
İki kadın sevinerek geldi
İki kadın sevinerek gitti
İki kız öğrenci yorgun halde geldi
İki çocuk oturarak okudu
İki kız oturarak okudu

- Hal cümlesinde hal ve sahibul hal arasında cemi uyumu vardır.

Adamlar sevinerek gitti ذَهَبَ الرِّجَالُ مَسْرُورِينَ
Öğrenciler yorgun halde geldiler حَضَرَ الطَّالِبُونَ مُتَعَبِينَ
Kadınlar sevinerek gitti ذَهَبَتِ النِّسَاءُ مَسْرُورَاتٍ
Kız öğrenciler yorgun halde geldi حَضَرَتِ الطَّالِبَاتُ مُتَعَبَاتٍ
Çocuklar oturarak okudu قَرَأَ الْأَوْلَادُ جَالِسِينَ
Kızlar oturarak okudular قَرَأَتِ الْبَنَاتُ جَالِسَاتٍ

- Hal isim veya fiil cümlesi şeklinde geldiğinde, bu cümleyi asıl cümleye bağlayan و vav'a vâvul hal denir.

Öğretmen gelmediği halde öğrenciler geldi حَضَرَ الطَّلَّابُ وَ الْمُعَلِّمُ لَمْ يَحْضُرْ
Eve aç olarak döndüm رَجَعْتُ إِلَى الْمَنْزِلِ وَ أَنَا جَائِعٌ

- Hal birden fazla olduğunda atıf harfi olmadan da ana cümleye bağlanabilir.

Halit sevinerek ve tebessüm ederek gitti ذَهَبَ خَالِدٌ مَسْرُورًا وَ مُبْتَسِمًا
Halit sevinerek, tebessüm ederek gitti ذَهَبَ خَالِدٌ مَسْرُورًا, مُبْتَسِمًا

- Hal umumiyetle nekra sahibul hal ise marife olur.
➤ Hal ; cer mecrur, zarf mazruf veya fiil cümlesi olarak geldiğinde mahallen mansup sayılır.

Önemli Ayrıntı

Hal ile sıfat ve sıla cümlesi arasındaki farklar.

- ✓ Marife isimden sonra gelen cümle hal cümlesidir
- ✓ Nekra isimden sonra gelen cümle sıfat cümlesidir.
- ✓ İsmi mevsulden sonra gelen cümle sıla cümlesidir.

Adam Gülererek Geldi (Hal Cümlesi) جَاءَ الرَّجُلُ يَضْحَكُ
Gülen Bir Adam Geldi (Sıfat Cümlesi) جَاءَ رَجُلٌ يَضْحَكُ
Gülen Adam Geldi (Sıla Cümlesi) جَاءَ الرَّجُلُ الَّذِي يَضْحَكُ